

Visoki predstavnik izmijenio propise koji doprinose vladavini zakona

Visoki predstavnik Paddy Ashdown danas je proglasio veoma bitne tehničke izmjene i dopune zakona kojima se rješavaju hitna pitanja u cilju jačanja vladavine zakona u Bosni i Hercegovini. Visoki predstavnik je na konferenciji za štampu održanoj 21. oktobra ove godine najavio da postoji potreba za ovim izmjenama.

Izmijenjeni zakoni će osigurati da se pravda jednako provodi u svim sudnicama širom BiH. Oni će također doprinijeti jačanju povjerenja među investitorima i poduzetnicima, tako što će poboljšati mehanizme za rješavanje privrednih sporova.

Visoki predstavnik je proglasio izmjene i dopune deset kantonalnih zakona o sudovima u FBiH i Zakon o sudovima i sudskoj službi RS, na osnovu izvještaja Nezavisne pravosudne komisije od 21. oktobra 2002. godine. Ovim izmjenama i dopunama smanjuje se broj prvostepenih sudova u BiH sa 78, koliko ih sada ima, na 47. Njima se također uspostavljaju novi odjeli za privredna pitanja pri određenim prvostepenim sudovima. Ovi odjeli će razmatrati predmete koji se vode u bilo kojem kantonu (FBiH) ili okrugu (RS), a koji zahtijevaju stručno znanje iz oblasti privrednog prava. Ovim izmjenama i dopunama se nadležnost za prvostepene građanske pravice prenosi sa kantonalnih i okružnih sudova na općinske, odnosno osnovne sudove, kako bi se izvršila harmonizacija predmeta i racionalizirala procedura.

Entitetska ministarstva pravde će biti odgovorna za konsolidiranje sudova, a to će raditi u saradnji sa Nezavisnom pravosudnom komisijom. U skladu sa izmjenama i dopunama zakona koje je proglasio visoki predstavnik, entitetska visoka sudska

i tužiteljska vijeća će, nakon ponovnog izbora odgovarajućeg broja sudija za restrukturirane sudove, odlučiti o datumu kada će novi sudovi početi sa radom.

Visoki predstavnik je danas također izmijenio i dopunio sljedeće zakone:

Zakone o centru za edukaciju sudija u oba bh. entiteta, pri čemu više nije potrebno da direktor centra bude osoba koja u vrijeme imenovanja obavlja funkciju sudije i čime se visokim sudskim i tužilačkim vijećima daje mandat da vrše nadzor nad radom upravnih odbora. Na upravne odbore centara za edukaciju sudija sada se primjenjuju isti disciplinski postupci i procedure izbora kao i oni koji se primjenjuju na sudije i tužioce.

Zakon o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću BiH na državnom nivou, koji sada dozvoljava osobama koje su završile pravne fakultete na institucijama u drugim republikama bivše Jugoslavije da konkurišu za radna mjesta sudija i tužilaca.

Zakon o kleveti FBiH, koji sada maksimalno osigurava slobodu izražavanja i, istovremeno, adekvatno regulira zaštitu pojedinaca od lažnih izjava koje mogu štetiti njihovom ugledu. Danas su također ukinute krivične sankcije za klevetu. To znači da se više ne mogu izricati krivične sankcije za iznošenje informacija u javnost. Zakon o zaštiti od klevete, koji je proglašen danas, ujednačava zakonske razlike koje su postojale između entiteta nakon usvajanja sličnog zakona 2001. godine u RS.

Visoki predstavnik je također danas dostavio Nacrt zakona o krivičnom postupku BiH Ministarstvu civilnih poslova i komunikacija (MCPK), ministrima pravde oba bh. entiteta i Pravosudnoj komisiji Brčko distrikta na usvajanje.

Pravni stručnjaci iz BiH su izradili ovaj ključni zakon. Njime se uvode odredbe kojima se odgovornost za vođenje istrage daje tužiocima, čime se omogućava da se dokazi prikupljeni u toku

istražne faze koriste na glavnom pretresu. Pored toga, uvode se nove mjere kojima se dozvoljava zapljena imovine povezane sa krivičnim djelima, uvode se pojačane mjere istrage i uspostavlja se ograničenje trajanja pritvora za vrijeme glavnog pretresa. U skladu s ovim prijedlogom, žalbeni postupci se također ograničavaju, a o tome odluku moraju donijeti apelacioni sudovi, umjesto vraćanja postupka na prvostepene sudove, kao što je to bio slučaj do sada. Ova nova rješenja su u skladu sa Nacrtom krivičnog zakona BiH, koji je upućen MCPK BiH u julu mjesecu, a koji je prošao prvo čitanje na Domu naroda BiH u septembru. Oba gore navedena zakona moraju stupiti na snagu do kraja godine kada će Sud BiH otpočeti sa radom.

Visoki predstavnik je izrazio zahvalnost entitetskim ministrima pravde za njihovu saradnju i naveo da od njih očekuje da osiguraju da entitetski krivični zakoni i zakoni o krivičnom postupku budu usklađeni sa prijedlozima na državnom nivou. Bez efikasnog sistema krivičnog pravosuđa, kriminal će nastaviti da podriva rad institucija BiH i kvalitet života njenih građana.